

ლალი ფირცხალავა, გიორგი სანიკიძე, ნინო კილურაძე

ისტორია

12

მოსწავლის რვეული

სახელი _____

გვარი _____

კლასი _____

მსოფლიო XIX საუკუნეები

(პარაგრაფი 1-9)

1. განვიხილოთ ევომოთ მოსამართი სიტყვები:

რეფერენდუმი

კონკორდატი

ემიგრანტი

სტატუს კვო

კომპეტენცია

ენციკლიკა

პროლეტარიატი

მანიფესტი

ანექსირება

რუსიფიკაცია

ავტოპეფალია

კამპანია

ცენზურა

ლოიალობა

2. შემოსაზღვრული სეორი კასუები

2.1 1801 წელს ვატიკანთან გაფორმებული კონკორდატით:

- ა) კათოლიციზმი გამოცხადდა საფრანგეთის რელიგიად;
- ბ) ვატიკანს გადაეცა საფრანგეთის კათოლიკური ტაძრები;
- გ) კათოლიციზმი გამოცხადდა ფრანგთა უმრავლესობის რელიგიად;
- დ) კათოლიციზმი გამოცხადდა ფრანგთა უმცირესობის რელიგიად.

2.2 ლაიფციგთან გამართულ „ხალხთა ბრძოლაში“ ნაპოლეონის არმიის მოწინააღმდეგეთა შორის იყვნენ:

- ა) ესპანელები;
- ბ) პოლონელები;
- გ) იტალიელები;
- დ) ავსტრიელები.

2.3 ეგროპის კონცერტის სისტემა გულისხმობდა:

- ა) ხუთი წამყვანი სახელმწიფოს ურთიერთშეთანხმებულ მოქმედებას;
- ბ) ბელგიისა და პოლონეთისათვის დამოუკიდებლობის მინიჭებას;
- გ) ბალკანეთის ქრისტიანი ხალხების გამოყოფას ოსმალეთის იმპერიისაგან;
- დ) ევროპული სახელმწიფოების აღიანსის შექმნას ოსმალეთის წინააღმდეგ.

2.4 1886 წელს ჩიკაგოში საყოველთაო გაფიცვით მუშებმა მიაღწიეს:

- ა) პროფესიული შექმნას;
- ბ) უფასო საცხოვრებლით უზრუნველყოფას;
- გ) 8-საათიანი სამუშაო დღის დაწესებას;
- დ) ბავშვების შრომის აკრძალვას.

2.5 ლუი-ფილიპს ოფიციალურად ეწოდებოდა:

- ა) საფრანგეთის ღვთივკურთხეული მეფე;
- ბ) ფრანგების მეფე;
- გ) საფრანგეთის იმპერატორი;
- დ) ფრანგების ღვთივკურთხეული იმპერატორი.

2.6 1848 წელს ფრანკფურტის ნაციონალურმა კრებამ ჩამოაყალიბა:

- ა) გერმანელი ხალხის ძირითადი უფლებები;
- ბ) გერმანიის კონსტიტუცია;
- გ) გერმანიის გაერთიანების გეგმა;
- დ) გერმანიისა და ავსტრიის გაერთიანების გეგმა.

2.7 ქართული ეკლესია რუსეთის ეკლესიას საეგზარქოსოს სახით ექვემდებარებოდა:

- ა) 1801-1905 წლებში;
- ბ) 1804-1895 წლებში;
- გ) 1811-1917 წლებში;
- დ) 1811-1914 წლებში.

2.8 სოლომონ დოდაშვილმა დაარსა:

- ა) „ტფილისის უწყებანი“;
- ბ) „სალიტერატურო, ნაწილი ტფილისის უწყებათანი“;
- გ) „დროება“;
- დ) „ივერია“.

2.9 ყირიმის ომში რუსეთის მთავარი მოწინააღმდეგები იყვნენ:

- ა) ოსმალეთი და საფრანგეთი;
- ბ) ინგლისი და ოსმალეთი;
- გ) ინგლისი და საფრანგეთი;
- დ) ოსმალეთი და ავსტრია.

2.10 რუსეთ-ოსმალეთის 1877-78 წწ. ომის შედეგად:

- ა) რუსეთის იმპერიას შეუერთდა ბულგარეთი;
- ბ) რუსეთის იმპერიას შეუერთდა აჭარა;
- გ) საბერძნეთმა მიიღო დამოუკიდებლობა;
- გ) ყირიმის ნახევარკუნძული შეუერთდა ოსმალეთს.

**3. დაალაგეთ მოვლენები ეროვნობრივი პრიცეპით (მიუხერით
ნლების):**

3.1 ფრანგულტის ნაციონალური კრების დაშლა

ბოლონეთის მეოთხე დაყოფა	☐	
18 ბრიუმერის გადატრიალება	☐	
საფრანგეთის მეორე რესპუბლიკის შექმნა	☐	
„სამოქალაქო კოდექსის“ მიღება საფრანგეთში	☐	
„ხალხთა ბრძოლა“ ლაიფციგთან	☐	

3.2 იმერეთის სამეფოს გაუქმება

ბერლინის კონკრესი	☐	
ადრიანოპოლის ზავი	☐	
მოსკოვში პავლე I-ის მანიფესტის გამოქვეყნება	☐	
ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება	☐	
დეკაბრისტთა ამბოხი	☐	

4. ნიდალალების გამოტოვებულ აღმილას ჩასვით შესაბამისი სიტყვა

ინდუსტრიალიზაცია, 1866, ვატერლოო, 1801, ვენა, ვატიკანი, სოციალური,
ნაპოლეონი, კონკორდატი, 1815, კათოლიკური, კონფედერაცია, რეგლამენტირებული,
პრუსია.

4.1 _____ წელს _____ გაფორმებული _____
მოხდა საფრანგეთის სახელმწიფოს შერიგება _____
ეკლესიასთან.

4.2 _____ წლის ივნისში _____ დამარცხდა ინგლისისა
და _____ გაერთიანებულ ჯარებთან ბრძოლაში _____.

4.3 _____ კონგრესზე მიღწეული შეთანხმებების შედეგად
შეიქმნა გერმანული _____ (იარსება _____ წლამდე).

4.4 _____ საწყის სტადიაზე სამუშაო დრო არ იყო
_____, არ არსებობდა _____ დაცვის რაიმე მექანიზმი.

1837, მალაკნები, კონგრესი, ბაგრატიონთა, 1879, რუსეთში, 1828, იმპერია,
აღმოსავლეთ, პეტერბურგში, თურქმენჩაი, აჭარა, ემიგრანტთა, რუსული, დუხობორები.

4.5 1803-05 წლებში _____ სამეფო ოჯახის წევრები თითქმის
მთლიანად გაასახლეს _____ (მათი უმრავლესობა დამკვიდრდა
_____).

4.6 _____ წლიდან მკვეთრად გაიზარდა რუს _____
რიცხვი. პენსიაზე გასული სამხედროების გარდა, საქართველოში
სახლდებოდნენ _____ ეკლესიის მიერ დევნილი სექტების
წარმომადგენლები – _____, _____.

- 4.7** ნლის ბერლინის დადასტურდა, რომ
ამიერიდან რუსეთის შემადგენლობაში
იყო.
- 4.8** ნლის ზავით ირანმა საბოლოოდ თქვა
უარი საქართველოზე.

5. ჩაასორით ზეპირი დაშვებული შესღობები

- 5.1** 1816 ნლის ივნისში ვაგრამთან ნაპოლეონი დამარცხდა თავის
უკანასკნელ ბრძოლაში ავსტრიელებისა და ესპანელების გაერთიანებული
ჯარების წინააღმდეგ.
- 5.2** ივლისის მონარქიას საფრანგეთში „გლეხურ მონარქიას“, ხოლო ლუი-
შარლს „მეფე-სოფლელს“ უწოდებენ.
- 5.3** 1848 ნლის ბარიკადული ბრძოლების შემდეგ ავსტრიასა და
ბავარიაშიც კი დაინიშნენ კონსერვატორი მინისტრები და სამივე ქვეყნის
ხელისუფალნი კონსტიტუციური პარლამენტის მოწვევაზე დათანხმდნენ.
- 5.4** საქართველოში მთავარმართებლად დაინიშნა პავლე ციციშვილი
(ციციანოვი), რომელიც გამოსული იყო გაქართველებული რუსული
ბურჟუაზიული ოჯახიდან.
- 5.5** XIX საუკუნის რუსეთ-ოსმალეთის მეორე ომში (1877-78) ოსმალეთმა
კიდევ ერთხელ გაიმარჯვა და მიიღო ტერიტორიები როგორც ყირიმში, ისე
კავკასიაში.

6. გაეცანით ფიქტურას და შეასრულეთ დავალება

ფიქტო 1

ჯერ კიდევ ევროპის მომავლის გადამწყვეტ ბრძოლამდე, ჩათვალეს რა თავი გამარჯვებულებად, ევროპის უდიდესი სახელმწიფოების ხელისუფალნი შეიკრიბნენ, რათა ემსჯელათ კონტინენტის მომავალზე და გადაენაწილებინათ ტერიტორიები. ერთ-ერთი ევროპული ქვეყანა მათ მეოთხედ დაინაწილეს. ევროპის ჩრდილოეთში მდებარე სახელმწიფომ მიმდებარე ქვეყნები შეიერთა და აქ ხელისუფლების სათავეში მოვიდა დამარცხებული იმპერატორის მარშლის მიერ დაფუძნებული დინასტია. დამარცხებული იმპერიის საგარეო საქმეთა მინისტრმა კი გამოიყენა გამარჯვებულ სახელმწიფოთა შორის არსებული წინააღმდეგობანი და საკუთარ ქვეყანას ძველი საზღვრები დაუკანონა. ხანგრძლივი მოლაპარაკებების შემდეგ შეიქმნა საერთაშორისო სამართლის ახალი რეალობა.

ევროპის მომავლის რომელ გადამწყვეტ ბრძოლაზეა საუბარი? როდის და სად შედგა ეს ბრძოლა, ვინ მონაწილეობდა მასში და რა შედეგით დასრულდა ის?

სად და როდის შეიკრიბნენ ევროპის უდიდესი სახელმწიფოების ხელისუფალნი? რა ეწოდა მათ შეკრებას? რომელი სახელმწიფოები მონაწილეობდნენ მასში?

რომელი ევროპული ქვეყანა გადაინაწილეს მათ მეოთხედ? როგორ გადანაწილდა ამ ქვეყნის ტერიტორიები და ვის ერგო მათი ყველაზე დიდი ნაწილი? რა ურთიერთობა დამყარდა ამ ქვეყანასა და იმპერიულ ცენტრს შორის?

ევროპის ჩრდილოეთის რომელ სახელმწიფოზეა საუბარი? რომელი ქვეყნები შეიერთა მან და რა პირობით? რომელი დინასტია ჩაუდგა მას სათავეში?

რომელი იმპერია იყო დამარცხებული ომში და ვინ წარმოადგენდა მას? რას მიაღწია მან თავისი ქვეყნისათვის?

რა ეწოდა საერთაშორისო სამართლის ახალ რეალობას და რას ითვალისწინებდა ის?

ნუარო 2

ამ ქვეყანას „მსოფლიო საამქროსაც“ უწოდებდნენ. მუშებმა მალე დაიწყეს აქ საპროტესტო გამოსვლები და მიაღწიეს პირველი შრომითი საკანონმდებლო აქტების მიღებას.

XIX საუკუნის მეორე ნახევარში განვითარების იმავე გზას დაადგნენ ევროპის სხვა სახელმწიფოებიც. განსაკუთრებით დაწინაურდა დღევანდელი ევროპის ერთ-ერთი ქვეყანა, რომელიც 1871 წლამდე ჯერ კიდევ არ იყო ერთიანი სახელმწიფო. მუშებმა დაიწყეს საკუთარი სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლა. მათი მთავარი იარაღის გამოყენებით XIX საუკუნის მიწურულს ერთ-ერთ ამერიკულ ქალაქში მუშებმა მიაღწიეს რეგლამენტირებული სამუშაო დღის დაწესებას.

რას უწოდებენ პროცესს, რომლის შესახებაც ტექსტშია საუბარი? როდის და სად დაიწყო ის პროცესი? რა ახლდა თან ამ პროცესს?

რა ეწოდებოდა ტექსტში ნახსენებ საკანონმდებლო აქტებს? რა შედეგი მოჰყვა ამ აქტების მიღებას?

რომელი ევროპული ქვეყანა არ არსებობდა 1871 წლამდე ერთიანი სახელმწიფოს სახით?

რა ეწოდებოდა ამ პერიოდამდე ამ ქვეყნის ტერიტორიაზე არსებული „სახელმწიფოების“ გაერთიანებას? როდის და რის შედეგად შეიქმნა ეს გაერთიანება?

რა იყო მუშების საპროტესტო მოძრაობის მთავარი იარაღი? რას ნიშნავდა „რეგლამენტი-რებული სამუშაო დღე“? როდის და სად მიაღწიეს მუშებმა ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილებას?

ცყარო 3

ის 20 წლის ასაკიდან ჩაება პოლიტიკურ ცხოვრებაში, გამოაგლინა სამხედრო ნიჭიც. რუსული მმართველობის დამყარების შემდეგ ირანში გადაიხვეწა. რუსეთ-ირანის ომის დაწყების შემდეგ კი სამშობლოში დაბრუნდა და სათავეში ჩაუდგა ეროვნულ მოძრაობას. ის ირანის მხარეს იბრძოდა და, რუსეთის მიერ ტრაქტატის სრული იგნორირების პირობებში, მისი მიზანი ქვეყნის სრული დამოუკიდებლობის აღდგენა გახდა.

ვის შესახებაა ტექსტში საუბარი? მოიძიეთ, სად და როდის დაასრულა მან სიცოცხლე.

ირან-რუსეთის რომელ ომზეა საუბარი და რა შედეგით დასრულდა ეს ომი?

რომელ ტრაქტატზეა საუბარი? რას ითვალისწინებდა ეს დოკუმენტი და რას სახით მოახდინა რუსეთმა მისი დარღვევა?
